

FIATAL KUTATÓK
AKADÉMIÁJA

WWW.UNI-MISKOLC.HU

MISKOLCI
EGYETEM

MISKOLCI
EGYETEM
UNIVERSITY OF MISKOLC

Fenntartható és zöld munkaerőpiac

Gazdaságtudományi Kar
Faculty of Economics

Dr. Lipták Katalin

egyetemi docens, tanszékvezető, dékánhelyettes

Budapest, 2022. október 6.

Tartalom

- Témaválasztás aktualitása
- Zöld munkaerőpiac meghatározása
- Vidéki térségek sajátosságai
- Fejlesztési lehetőségek
- Összegzés

Téma aktualitása

- A fenntarthatóság és a környezet védelme a 21. században kiemelt fókusszal jelenik meg minden nemzetgazdaság stratégiai céljai között.
- Amíg a környezeti fenntarthatóságról, a megújuló erőforrásokról és azok növekvő szerepéről gyakran hallunk, addig a fenntartható munkaerőpiacról kevesebbet.
- A munkaerőpiaci fenntarthatóság több szempontból is megközelíthető.

A megváltozott világ

- 5 évente a létező szakmák 5%-a kicserélődik
- Az IKT ismeretek nélkül űzhető szakmák száma 2 évente 5%-kal csökken
- Az alapvető IKT ismeretek nélkül űzhető szakmák jövedelemtermelő képessége a minimálbér körül mozog
- A megtanult szakmai ismeretek 10 év alatt elévülnek
- A munkavállaláshoz kapcsolódó ismeretek mennyisége az interneten 2 évente 32-szeresére nő
- Az internet kapcsolatok száma évente megduplázódik
- Az elérhető sávszélesség folyamatosan emelkedik

Zöld munkaerőpiac

- Az Európai Bizottság az European Green Deal (EGD) keretében példátlan erőfeszítést tesz a tiszta, fenntartható és intelligens gazdaságra való áttérés felgyorsítására.
- A zöld munkahelyek (green jobs) meghatározása nem egyszerű feladat, mivel a szakirodalom ebben még nem egységes.
- A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által elfogadott zöld munkahelyek jelenlegi munkadefiníciója (ILO) "Resource guide on green jobs" című kiadványa szerint: a munkahelyek akkor zöldek, ha hozzájárulnak az alábbiak csökkentéséhez a negatív környezeti hatások csökkentésében, ami végső soron környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból társadalmilag és gazdaságilag fenntartható vállalkozásokhoz és gazdaságokhoz vezetnek.
- Pontosabban a zöld munkahelyek tisztességes munkahelyek, amelyek csökkentik az energia- és nyersanyagfogyasztást; korlátozzák az üvegházhatású gázok kibocsátását; minimalizálják a hulladékot és a környezetszennyezést; védik és helyreállítják az ökoszisztémákat. (ILO, 2021)
- A zöld munkahelyek olyan munkahelyek, amelyek a vállalkozások és gazdasági ágazatok környezeti hatását csökkentik, végső soron fenntartható szintre.

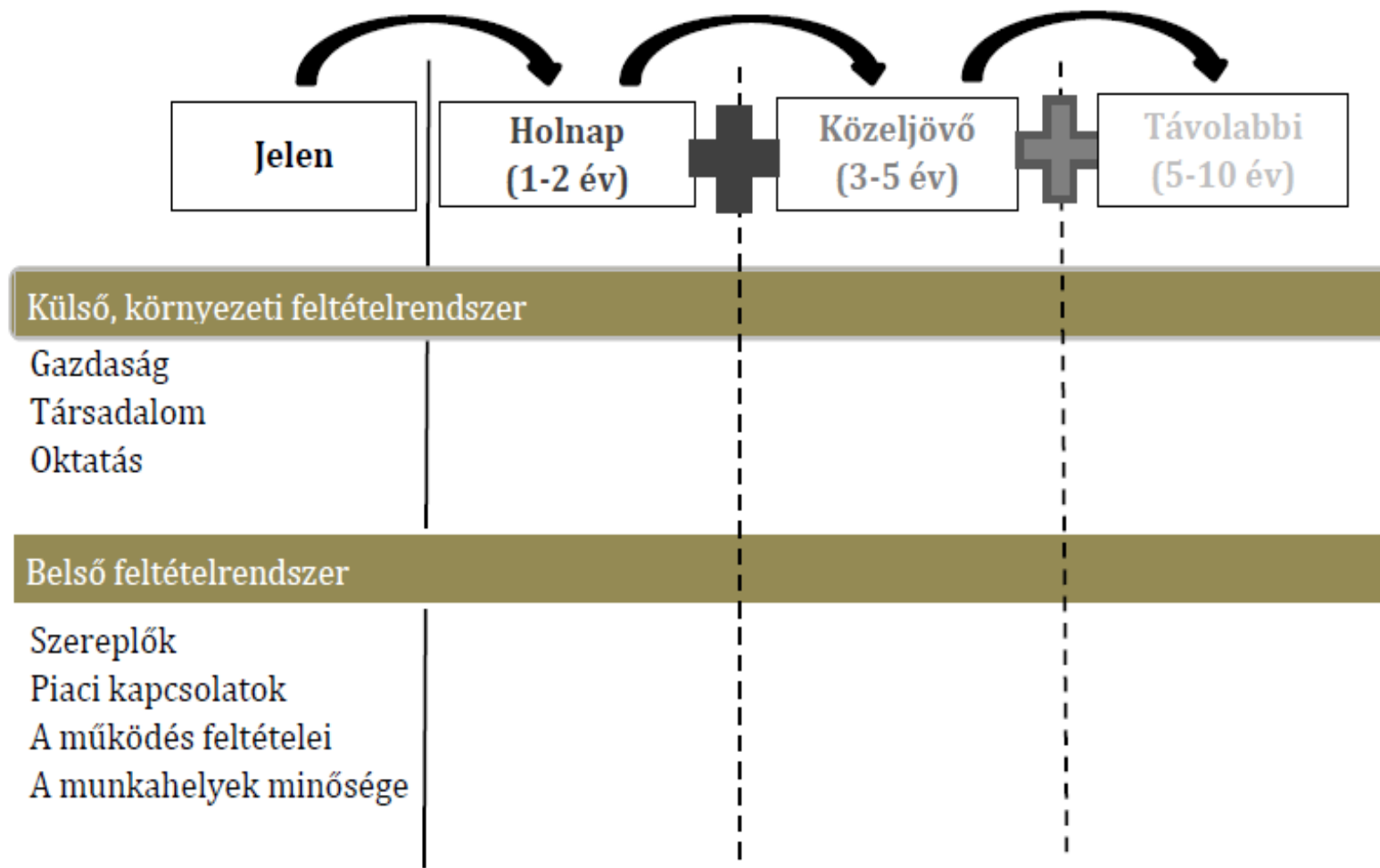

Zöld munkahelyek

- A zöld munkahelyek vagy olyan vállalkozásoknál betöltött munkahelyek, amelyek a környezet javát szolgáló vagy a természeti erőforrásokat megőrző termékeket állítanak elő vagy szolgáltatásokat nyújtanak; vagy olyan munkahelyek, amelyekben a munkavállalók feladatai közé tartozik, hogy a létesítményük termelési folyamatait környezetbarátabbá tegyék vagy kevesebb természeti erőforrást használjanak fel.
- A zöld munkahelyeket három fő kategóriába sorolhatjuk: megújuló energia előállítása, energiahatékonyság és környezetgazdálkodás. (Novello – Carlock, 2019)

A fenntartható munkaerőpiac dimenziói

Forrás: László – Sipos (2022)

A vidék sajátosságai

- Alacsony koncentráció – hiányos szolgáltatások
- Természethez való közelség – érték és felelősség
- Centrumoktól való távolság – információs elzártság, magára hagyatottság
- Lassabb kulturális változások – megőrzött értékek

A vidék átalakulása

1. Tradicionális

modernizáció 2. Modern

posztmodernizáció 3. Posztmodern

- természethez való viszony
- gazdasági szerkezet
- társadalmi szerkezet
- életmód
- építészet
- vitalitás

A vidék modernizációs csapdája

Gyenge térségi jövedelemtermelő képesség

- vállalkozáshiány,
- vállalkozások alacsony versenyképessége,
- egyoldalú termékszerkezet,
- erős erőforrás-kiáramlás,
- támogatások megfogásának nehézsége

Gazdasági modernizáció

- természeti erőforrások leértékelődése
- tradíciók lebontása
- koncentrált gazdaság és lakófunkció
- méretgazdaságossági szempontok abszolutizálása

- Ipar dominanciája
- Technikai, műszaki újítások
- Gazdasági növekedési kényszer
- Gazdasági hatékonyság

• Demográfiai egyensúly megbomlása

- Elvándorlás
- Reprodukciós döntések

• Elszigeteltség

- Fejlesztési források hiánya

• Szükségletek kielégítésének akadályai

- Elégtelen újraosztható források
- Közzolgáltatások finanszírozási gondjai

Környezeti erőforrások alul vagy túlhasznosítása

- Anyagi források hiánya
- Környezetszennyezés

• Gyenge térségi jövedelemtermelő képesség

- Versenyképesség romlása, alacsony abszorpciós képesség, kiskereskedelem további beszűkülése

Munkaerő-piaci területi egyenlőtlenségek

- Kereslet és kínálat egyensúlyának megbomlása
- Kezelési alternatívák:
 - A munkaerőt vinni a munkahelyhez
 - A munkahelyet vinni a munkaerőhöz
 - Helyi munkahelyek bővítése

Helyi fejlesztési kezdeményezések vidéki térségekben

- Önellátó falu
- Közösségi támogatású mezőgazdálkodás
- Helyi termék piac
- Közösségi közlekedés
- Szociális bolthálózat
- Idősgondozó hálózat

Néhány sikeres helyi fejlesztés (összegzőképpen)

Társadalmi innováció típusa	Település	Elsődleges cél
megváltozott munkaképességűek és fogyatékkal élők foglalkoztatása	Miskolc	foglalkoztatás növelése
innovatív közfoglalkoztatási program romák bevonásával	Cserdi	foglalkoztatás növelése
innovatív közfoglalkoztatási program romák bevonásával	Hernádszentandrás	foglalkoztatás növelése, vidékfejlesztés
falu- és tanyagondnoki szolgálat	Petőfiszállás	vidékfejlesztés
innovatív menedzser szemlélet	Nemesvámos	helyi gazdaságfejlesztés
innovatív turizmusfejlesztés	Poroszló	turizmusfejlesztés

Köszönetnyilvánítás

A kutatás a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj támogatásával készült.

Köszönöm a figyelmet!

liptak.katalin@uni-miskolc.hu